

Ekonomistab
Jan Öström

2020-08-10

RS 569:4-2020

Yttrande över revisionsgranskning Uppföljande granskning av investeringsprocessen år 2019

Regionstyrelsen har tagit del av revisorerna granskningsrapport och missiv och yttrar sig över iakttagelser och rekommendationer.

Bered nya riktlinjer

- **Klargör styrelsens ledande roll och hur styrelsen ska samarbeta med övriga nämnder**
- **Säkerställ att riktlinjerna stämmer överens med övergripande strategier**

Regionstyrelsen vidtar följande åtgärder:

I regionstyrelsens reglemente framgår att regionstyrelsen, i fullmäktiges ställe, ska fatta strategiska beslut i investeringsärenden oaktat det rör sig om en eller flera nämnders verksamhet. I region Västerbottens investeringsriktlinje framgår även att regionstyrelsen har det samlade ansvaret för investeringar inom regionen. Detta innefattar beslut om investeringsplan, beslut om investeringar inom delegation, ansvar för att årliga investeringar ryms inom investeringsram samt uppföljning av investeringsbeslut.

För att underlätta styrelsens samarbete med övriga nämnder och säkerställa en regionövergripande beredning och förankring kommer investeringsplaneringen, i högre utsträckning än idag, att bli en integrerad del av budgetprocessen. Detta från och med budgetprocessen inför regionplan år 2022. Investeringsplanen kommer att ingå som en del i de planeringsförutsättningar som ligger till grund för beslut om investeringsbudget i regionplanen. I processen för framtagande av regionplan har nämnder möjlighet att återkoppla och ge synpunkter på den kommande investeringsplanen. Att investeringsplaneringen blir en del i budgetprocessen ger bra förutsättningar för att uppnå samarbete och förankring mellan styrelse och övriga nämnder.

Översyn och anpassning av befintliga riktlinjer mot övergripande strategier pågår och ska vara genomförda år 2020. Sedan investeringsriktlinjen beslutades har arbete med att utveckla och anpassa processen för planering, beredning, prioritering, beslut och uppföljning fortsatt inom respektive investeringsområde. Bedömningen är att riktlinjerna i det mesta stämmer överens med övergripande strategier men att det finns behov att tydliggöra vissa delar. Exempelvis kan nämnas portföljstyrningsprocessen som ska harmonisera med riktlinjerna för investeringar.

Utred om delegationsordningar behöver uppdateras.

Regionstyrelsen vidtar följande åtgärder:

En översyn ska göras i samband med uppdatering av riktlinjer för investeringar, hösten 2020.

Följ löpande upp större investeringar för att säkra kontroll:

Regionstyrelsen vidtar följande åtgärder:

Löpande uppföljning av investeringar sker idag inom respektive investeringsområde. För att tydliggöra och säkra styrelsens kontroll ska en investeringsuppföljning avrapporteras till regionstyrelsen tre gånger per år i samband med delårsbokslut och årsbokslut med start hösten 2020. Investeringsuppföljningen ska vara mer detaljerad

Ekonomistab
Jan Öström

2020-08-10

RS 569:4-2020

än idag och minst innehålla en övergripande beskrivning av aktuellt läge per investeringsområde samt väsentliga avvikelser med förslag på åtgärd.

Säkerställ att fullmäktiges beslut följs

Regionstyrelsen vidtar följande åtgärder:

De brister som identifierats rör bland annat att budgetavvikelser på flera fastighetsprojekt inte lyfts till regionstyrelsen direkt när avvikelserna konstateras samt att ett beslut tagits i regionstyrelsen utanför fastställd delegation. Förutom en löpande och mer detaljerad uppföljning ska rutiner för när avvikelser i enskilda investeringsprojekt behöver eskaleras tydliggöras under hösten 2020. I uppdateringen av investeringsriktlinjen ska även roller och ansvar tydliggöras för att säkerställa att investeringsbeslut fattas i enlighet med fullmäktiges beslut.

Analysera den samlade effekten av investeringarnas avskrivnings- och driftkostnader på budget för hälso- och sjukvård.

Regionstyrelsen vidtar följande åtgärder:

Prognos av avskrivningskostnaden tas fram i samband med beslut om avskrivningsbudget i regionplanen. Prognosen sträcker sig över tio år och baseras på gällande investeringsplan. Utvecklingen av avskrivningskostnaderna och dess påverkan på verksamhetens budget har beskrivits i investeringsplan och regionplan. Investeringsplanens påverkan på övriga driftkostnader är svårare att prognosticera och bygger till stor del på att den enskilda investeringens underlag innehåller detaljerade uppgifter om driftkostnader vid projektets slut. Historiskt har underlagen inte alltid varit så detaljerade att framtida driftkostnader framgått tydligt vilket medfört vissa svårigheter att sammanställa tidigare beslutade investeringars påverkan på framtida driftkostnader. I samband med att regionen nu ställer högre krav på underlag inför investeringsbeslut kommer det framåt att underlätta prognos av investeringarnas påverkan på driftkostnader. I beslutsunderlag för strategiska investeringar är en detaljerad ekonomisk kalkyl, som visar finansieringen av både investerings- och driftkostnader, en obligatorisk del. I kommande investeringsplaner avser regionstyrelsen att ge avsnittet prognosticerade avskrivnings- och driftkostnader en större tyngd. Målet är att på en rimlig nivå beskriva investeringarnas påverkan på driftkostnader och framtida budget för hälso- och sjukvård och övrig verksamhet.

Utveckla styrningen av investeringar i fastigheter och medicinsk teknik

Regionstyrelsen vidtar följande åtgärder:

- **Säkerställ att det är tydliggjort vilka principer och indikatorer som ska vara styrande och hur kriterierna för prioritering ska värderas.**

Investeringsprocessens övergripande prioriteringskriterier framgår av investeringsriktlinjen. En översyn av prioriteringskriterierna ska genomföras i samband med uppdatering av riktlinjerna år 2020. Det pågår även arbete med att ta fram och värdera kriterier för prioritering inom fastighet och medicinsk teknik som en del i processöversyn och införande av portföljstyrning. Detta görs i samarbete med hälso- och sjukvården.

Ekonomistab
Jan Öström

2020-08-10

RS 569:4-2020

- **Tydligare definiera vilken typ av beslut som krävs i olika skeenden av investeringsprocessen samt klargör vilka underlag som krävs för respektive beslut.**

På övergripande nivå styr investeringsriktlinjen krav på underlag samt vilka beslut som behöver fattas i olika skeenden i investeringsprocessen. Vid översyn av investeringsriktlinjen kommer definition av beslut samt krav på underlag att ses över och tydliggöras. Inom fastighet finns idag en tydlig beskrivning över vilka beslut som krävs och när besluten ska fattas. Inom medicinsk teknik pågår ett arbete under år 2020–2021 med att tydliggöra processen för beslut och vilka underlag som krävs för olika typer av beslut.

- **Säkerställ att det finns rutinbeskrivningar för investeringar i medicinsk teknik.**

I samband med implementeringen av ny process för investeringar i medicinteknisk utrustning kommer även uppdaterade rutinbeskrivningar att tas fram utifrån den nya processens utformning.

- **Säkerställ att upphandlingstider minimeras för investeringar i medicinteknisk utrustning.**

Upphandlingstider är till stor del beroende av Lagen om offentlig upphandling och är ibland svårt att styra över. Inom arbetet med en ny process för investeringar i medicinteknisk utrustning pågår dock ett förbättringsarbete där Medicinsk teknik tillsammans med Upphandlingen arbetar för att minska upphandlingstiderna.

- **Säkerställ tillräckliga underlag för att kunna göra tillförlitliga prognoser om investeringsutbetalningar för fastigheter.**

Arbete pågår med att öka framförhållningen i planeringen av fastighetsinvesteringar där mer detaljerade underlag tas fram i ett tidigare skede. Inför beslut om investeringsramar år 2022 kommer investeringsplaneringen att påbörjas redan hösten 2020. Investeringsplanen kommer att sträcka sig över fyra år men i grunden ska det alltid finnas en investeringsplan tio år framåt. Detta tillsammans med mer utvecklade underlag i ett tidigare skede kommer att ge mer tillförlitliga prognoser för investeringsutbetalningar.

Utred om fullmäktige till följd av förseningar behöver ta nytt beslut om uppförandet av Regionens hus.

Regionstyrelsen vidtar följande åtgärder:

En utredning är genomförd av olika alternativa finansiella lösningar för upprättande av ett Regionens hus. Med tanke på regionens investeringsbehov i vårdrelaterade byggnader kommande år har Regionstyrelsen valt att lägga upprättande av Regionens hus som vilande.

Peter Olofsson (S)
Regionstyrelsens ordförande

Kent Ehliasson
Regiondirektör